

«Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» ή «Εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη»; Παρουσίαση του προγράμματος Π.Ε. με θέμα: «Δοξάτο, το κεφαλοχώρι του χθες ... η κωμόπολη του σήμερα».

Καφετζή Ευγενία, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Λέξεις κλειδιά : βιωσιμότητα, οικονομία, ιστορία, τοπική κοινωνία, κοινωνικοποίηση, εκπαίδευση, μαθητής-δράσεις.

Θεματική ενότητα: Η εργασία παρουσιάζει το θεωρητικό πλαίσιο που συνδέει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με την Εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η τοπική κοινωνία. Η παρουσίαση του προγράμματος Π.Ε. της Α΄/θμιας Εκπ/σης με θέμα: «Δοξάτο, το κεφαλοχώρι του χθες ... η κωμόπολη του σήμερα» υποστηρίζει και ενισχύει το θεωρητικό πλαίσιο.

Περίληψη

Η οικοδόμηση της βιώσιμης κοινωνίας απαιτεί την ενεργητική συμμετοχική και ενημερωμένη κοινωνία των πολιτών και κατά συνέπεια των μαθητών.

Η εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα οφείλει να δίνει στους μαθητές τα απαραίτητα εργαλεία για να αξιολογούν τις επιπτώσεις της οικονομίας της αγοράς στο περιβάλλον και στην τοπική κοινωνία, να αναλύουν και να αντιμετωπίζουν τις αιτίες που οδήγησαν κοινωνίες που ευημερούσαν στην «παρακμή».

Το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που παρουσιάζεται αποτελεί μέρος της εκπαίδευσης για τη βιωσιμότητα (όσο αυτό είναι δυνατόν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, λόγω της ηλικίας των μαθητών) και υλοποιήθηκε από τους μαθητές της Ε΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Σκοπός της εργασίας:

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται η εξήγηση του όρου «Εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα», ο οποίος συνδέεται με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται το πρόγραμμα που υλοποιήθηκε από τους μαθητές της Ε1 τάξης του Δημοτικού Σχολείου Δοξάτου Δράμας. Οι μαθητές μελετώντας την πορεία της πόλης τους γνωρίζουν τους παράγοντες (οικονομικούς, ιστορικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς) που διαμόρφωσαν τη σημερινή πραγματικότητα και συνειδητοποιούν το ρόλο της τοπικής κοινωνίας, μέλη της οποίας είναι και οι ίδιοι. Η εργασία παρουσιάζει την αφύπνιση των μικρών παιδιών που, μέσα από τη συνεργασία τους με τους τοπικούς φορείς (Αρχές του τόπου, συλλόγους, οργανώσεις κ.λ.π.) στα πλαίσια ενός προγράμματος Π.Ε., αισθάνονται ότι αν και μικροί μπορούν να δραστηριοποιηθούν και να προσφέρουν.

Μέθοδοι και μέσα εργασίας (θεωρητικό υπόβαθρο)

Το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας καλύφθηκε από βιβλιογραφική έρευνα.

Το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που παρουσιάζεται είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα συνδυασμού της μεθόδου project με έρευνα προσανατολισμένη στη δράση. Τα μέλη των ομάδων μέσα από μια συλλογική δράση παρήγαγαν έργο κάνοντας την περιβαλλοντική δράση ένα μέσο για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της κριτικής τους ικανότητας, μαθαίνοντας και αναζητώντας απαντήσεις και λύσεις μέσα από αυτή. Η συνεργασία με τους τοπικούς φορείς αλλά και με όλη την τοπική κοινωνία (έρευνα, συνεντεύξεις) ενίσχυσε το αίσθημα της συμμετοχικότητας και της διάθεσης για ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων.

Αποτελέσματα:

Η υλοποίηση προγραμμάτων Π.Ε. που αναφέρονται στο ανθρωπογενές περιβάλλον δίνει άλλη διάσταση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Η ενθάρρυνση και η συνεργασία των μικρών μαθητών με τα μέλη της τοπικής κοινωνίας οδηγεί στην κοινωνικοποίησή τους, στην ανάπτυξη κριτικής στάσης και τελικά στη δραστηριοποίησή τους.

Ο συνδυασμός προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που αναφέρονται στο φυσικό αλλά και στο ανθρωπογενές περιβάλλον (με την υποστήριξη των Φυσικών αλλά και των Κοινωνικών μαθημάτων) κρίνεται αναγκαίος για την απόκτηση σφαιρικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, ενισχύοντας τη διαθεματικότητα και παρέχοντας «εκπαίδευση» μέσω της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία:

1. Καλαϊτζίδης Δ., Ουζούνης Κ. (1999), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη*, Ξάνθη Εκδόσεις Σπανίδης
2. Παιδαγωγικό. Τμήμα. Δημοτικής. Εκπαίδευσης., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θράκης, *Οικολογία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Γενικό Μέρος I, (1999), Θεσ/νίκη.